

Тема: Походження та еволюція с.г тварин

1. Одомашнення сільськогосподарських тварин .
2. Роль природного і штучного добору в еволюції домашніх тварин.

Одомашнення або domestикація (від лат. *domesticus*: слово *domus* — «дім») — процес зміни популяції тварин або рослин за допомогою селекції, в результаті якої вони стають пристосованими до утримання в неволі та використання людиною. Процес проводиться спільнотою людей заради кількох цілей: отримання джерела їжі або інших продуктів тваринництва (таких як вовна, бавовна або шовк), використання для певних робіт (транспорту або захисту), утримання стад тварин, хатніх тварин або декоративних рослин. Такі спільноти називаються пастушими або скотарськими племенами.

Тварин, що утримують для естетичних потреб, називають хатніми, а одомашнених для потреб сільського господарства — домашньою худобою.

Процес одомашнення диких тварин починається зі штучної селекції окремих індивідів для отримання потомства з певними ознаками, необхідними людині. Індивіди, як правило, визначаються згідно з певними бажаними характеристиками, включаючи зниження агресивності по відношенню до людини і представників власного виду. У цьому відношенні прийнято говорити про приборкання дикого виду. Метою одомашнення є використання тварин у сільському господарстві як сільськогосподарської тварини або як домашнього вихованця. Якщо ця мета досягнута, вже можна говорити про свійських тварин. Одомашнення тваринного світу докорінно змінює умови для подальшого розвитку виду. Природний еволюційний розвиток замінюється штучною селекцією за критеріями розведення. Таким чином у рамках одомашнення змінюються генетичні властивості виду.

Щоб створити різноманітні породи, людина використовувала не тільки птахів і ссавців, але і деяких безхребетних тварин: шовковичного шовкопряда і, звичайно ж, бджіл. Сталося це досить давно — близько 5 тис. років тому.

Роль природного і штучного добору в еволюції домашніх тварин.

Природний добір — це виживання і розмноження найбільш пристосованих до умов середовища організмів певного виду.

Штучний добір — це виведення людиною нових сортів організмів певного виду.

/n	Властивості	Тип добору	
		Природний	Штучний
.	Джерело еволюційних змін	Спадкова мінливість, боротьба за існування	Спадкова мінливість
2.	Причина	Дія факторів середовища і чисельність популяції	Людський фактор
3.	Рушійна сила	Еволюції	Селекції
4.	Які форми зберігаються	Форми з життєво важливими ознаками, пристосовані до	Форми з корисними для людини ознаками. Ці ознаки можуть бути

		середовища	шкідливими для організму
5.	Які форми елімінуються	Нежиттєздатні або непристосовані до умов середовища форми	Форми з непотрібними для людини ознаками
6.	Наслідки добору	Утворення нових видів:	Виведення нових порід і сортів:
7.	Види добору	а) стабілізуючий б) рушійний в) розриваючий	а) свідомий б) несвідомий

Риси схожості: основою, або джерелом еволюційних змін при штучному і природному добору є спадкова мінливість. В результаті природного і штучного добору утворюються нові органічні форми.

Риси відмінності: Основою природного добору є спадкова мінливість і боротьба за існування. Це головна рушійна сила еволюції. Вона завжди діє на користь організму, популяції і всього виду в цілому, тому що сприяє виживанню найбільш пристосованих організмів.

Із різноманітних спадкових змін залишаються лише ті, що відповідають умовам існування. Ці зміни призводять кінець кінцем до появи нових видів організмів.

У цьому полягає творча роль природного добору.

Розрізняють види природного добору: стабілізуючий, рушійний та розриваючий (дизруптивний):

а) Стабілізуючий добір — зводиться до елімінації особин з великим відхиленням ознак від стабільної (середньої). Він підтримує сталість фенотипу в стабільних умовах;

б) Рушійний — діє в разі зміни умов існування і зводиться до елімінації особин із стабільними ознаками. Відбувається зміщення норми реакції в певному напрямку;

в) Дизруптивний — діє в нестабільних умовах і зводиться до елімінації особин з середніми, проміжними ознаками і збереження крайніх типів. Призводить до поліморфізму в популяції.

Штучний добір проводить людина, яка добирає і зберігає в живих організмах тільки корисні для себе ознаки. Творча роль штучного добору — виведення нових сортів рослин, порід тварин і штамів мікроорганізмів. Штучний добір може бути: свідомим і несвідомим